

Regio
Gooi en Vechtstreek

Voortgangsrapportage regionaal Uitvoeringsprogramma Energie

Energietransitie
Gooi en Vechtstreek

Uitvoeringsprogramma 2020-2022

Opzet voortgangsrapportage

1. Op basis van uitgangspunten in uitvoeringsprogramma
2. Beschrijving gerealiseerde activiteiten en resultaten
3. Planning in uitvoeringsprogramma; lopen we op schema?

Het is belangrijk dat de voortgang van de uitvoering wordt gemonitord.
Dit om de volgende redenen:

1. Het maakt inzichtelijk of met de uitvoering de doelstellingen worden gehaald.
2. Hieruit kunnen we opmaken of we het goed doen (bereiken we wat we ons hadden voorgenomen met de doelstellingen) en of we het goede doen (doen we wat we ons hebben voorgenomen). Op grond van de resultaten kunnen we onze aanpak bijstellen.
3. Met zicht op de voortgang kunnen we communiceren met onze omgeving en de stakeholders die betrokken zijn bij de uitvoering van dit programma.

De prestatiedoelstellingen en beleidsdoelstellingen meten we op:

1. Output: welke prestaties of mijlpalen zijn er bereikt binnen het programma?
2. Outcome: wat zijn de effecten van onze activiteiten?
3. Impact: in hoeverre komen we dichterbij de middellange (2022) en lange termijn (2030 -2050) doelen?

Iedere activiteit in dit uitvoeringsprogramma wordt gemonitord. Veder maken we gebruik van de landelijke Klimaatmonitor. Monitoring is echter geen doel op zich, het is een middel om de voortgang van het uitvoeringsprogramma te volgen, het effect van de activiteiten te meten, te evalueren en waar nodig bij te sturen op de route. Terugkoppeling van de resultaten is daarnaast belangrijk om de stakeholders betrokken en actief te houden.

Overzicht activiteiten en planning

Activiteit	2020				2021				2022				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
2. Versnellen verduurzaming gebouwde omgeving 	2.1												
	2.2												
	2.3												
	2.4					• Het project wordt onderdeel van de ketensamenwerking en bundeling energiediensten.							
	2.5					• Het project wordt onderdeel van de ketensamenwerking en bundeling energiediensten.							
	3.1												
3. Hernieuwbare energie 	3.1												
	3.2												
	3.3												
	3.4												
	3.5												
	3.6												

Aanvullende activiteiten

2.6 Inkoop duurzame energie

3.1/3.5 Storymaps Transitievisie Warmte

3.7 Verkenning kleinschalige opwek in natuur en landschap

3.8 Zonnepanelen boven parkeerplaatsen

2.1 Ketensamenwerking en bundeling energiediensten 1

Op projectniveau worden er voortgangsrapportages en jaarlijkse evaluaties opgesteld die separaat worden geagendeerd in het PHO Milieu & Duurzaamheid.

1. Output

- a. 3 productmarktcombinaties ontwikkeld
- b. Stichting Energiedienstenbedrijf G en V opgericht
- c. Pilot gestart in Hilversum wijk 't Hoog in 't zand
- d. Regionaal Technisch Expertise Centrum
- e. Collectieve inkoopacties isolatie en zonnepanelen
- f. 7 typen training en (bij)scholing (in totaal 425 maal)
- g. Professionalisering energiecoöperaties
- h. Samenwerkingsovereenkomst met energiecoöperaties
- i. Analyse werkvoorraad VvE's per fase klantreis
- j. 5 lokale uitvoeringsprogramma's

1. Ketensamenwerking en bundeling energiediensten

✓ Resultaat

- De opzet van een professionele organisatie (juridische entiteit) met o.a. een bestuur, statuten, werklocatie en administratie.
- Ontwikkelen uitvoeringsprogramma 2020 met de volgende onderdelen:
  - Organisatieontwikkeling.
  - Educatie opleiding en training.
  - Innovatiekalender.
  - Geplande projecten en activiteiten.
  - Implementeren klantreis (continue proces).
- Werkprotocollen en vier Product Markt Combinaties
- Uitvoering geplande projecten
  - VvE's: Huidig projectteam en nieuwe bouwcoalities.
  - Wijkaanpak; Energiecoöperaties en Energie Verbonden.
  - Gebouwgebonden Financiering; HET en 035 Energie.
- Ontwikkelen nieuwe projecten
  - Living Lab voor VvE's.
  - Pilot jaren '95 wijkaanpak.
  - BV Arbeidsmarkt.
  - Outcome fund.

▶ Planning

Het project is gestart in het laatste kwartaal van 2019 en loopt door tot eind 2022. Daarna kan het energiedienstenbedrijf financieel op eigen benen staan maar zullen de Regio en gemeenten via het bestuur invloed behouden op de koers en kwaliteit van de uitvoering.

Ketensamenwerking en bundeling energiediensten 2

1. Output

- k. Digitale configurator met rekenmodule maatregelenpakketten VvE
- l. Ontwikkeling klantvolgsysteem
- m. 3 innovatieteams: verdienmodel/ Informatie (open data) ontsluiten/ technische en bouwfysische woningtypen
- n. Project Bouw & Techniek Start: opleiden van zij-instromers tot vaktechnisch en kantoorpersoneel in de bouw & techniek (energietransitie)
- o. Verdienmodel EDB

Ketensamenwerking en bundeling energiediensten 3

Er is al veel bereikt. Toch moet de realisatie van concrete verduurzaming nog plaats vinden. Vooral door de Corona-maatregelen is vertraging in de uitvoering (en financieel) met één jaar.

2. Outcome

- a. Grootschalig inzetbare renovatieconcepten
- b. Werkorganisatie voor organisatie keten en energiediensten
- c. Fysieke plek voor opleiding en training van technisch personeel, energiecoaches en een bezoekersfaciliteit voor huiseigenaren, demo propositie jaren '95-heden + kantoor EDB
- d. Nieuwe bedrijven bij het DUBO loket en de samenwerking met regionale bedrijven PMC VvE, '70-'80 wijken, woningen vanaf '95 - heden
- e. 76 woningen met zonnepanelen en 126 woningen met isolatiemaatregelen gerealiseerd
- f. Opgeleide en inzetbare energiecoaches
- g. 26.123 unieke bezoekers website DuBo-loket, 955 getroffen maatregelen, 2324 (R)REW maatregelen

3. Impact

- a. Belangrijke basis is gelegd voor het (grootschalig) verduurzamen van de woningen

2.2 Onderwijs- en arbeidsmarktkansen energietransitie

Specifieke MRA aanpak is komen te vervallen. Er is wel het provinciale Manifest Werken en Ontwikkelen 2030. In Gooi en Vechtstreek is er het **project Bouw & Techniek Start** – Hét voorschakeltraject voor zij-instromers in de bouw & techniek (energietransitie).

Output

1. Regionale aanpak van het personeelstekort in de bouw- en technieksector.
2. Publieke-private samenwerking met als doel een betere aansluiting tussen de onderwijs- en arbeidsmarkt te realiseren en het tekort in de sector terug te dringen.
3. Beoogd resultaat: vóór 4 maart 2022 minimaal 20 zij-instromers, op te leiden tot vaktechnisch en kantoorpersoneel in de bouw en techniek (richting de energietransitie).
4. Samenwerking met MBOcollege, ROCvA, Bouwmensen en Installatiemensen Gooi en Vechtstreek, Intersell, Slokker Bouwgroep, Bloemendal Bouw, Mokveld, Gijs & van Kleef, Bonarius en Hét Bouwbedrijf.

2. Onderwijs- en arbeidsmarktkansen energietransitie

✓ Resultaat

- HCA Klimaatopgave voor Noord-Holland en Flevoland en een hieraan gekoppelde MKB aanpak. Daarin moeten afspraken worden gemaakt tussen de regionale overheden en de genoemde partijen om te zorgen dat er voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten beschikbaar zijn en voor het realiseren van de ambities. Elementen als bewustwording, werving en om-, her- en bijscholing met gezamenlijke organisatie van begeleiding van deelnemers, maar ook benodigde aanpassingen in het initiële onderwijs moeten hierin worden vastgelegd.
- Realisatie van een light-versie van een 'Werkvloer' waar mensen zich kunnen oriënteren op het werk van de toekomst, een loopbaangesprek kunnen voeren, zich kunnen oriënteren op om- en bijscholing en workshops kunnen volgen. Dit kan goed gecombineerd worden met de ontwikkeling van de regionale energiedienst voor het verduurzamen van woningen. Belangrijk neveneffect van De Werkvloer is dat het voor inwoners concreet en zichtbaar wordt dat de klimaatopgave kansen op werkgelegenheid biedt en daarmee draagvlak vergroting werkt.

🕒 Planning

Het project is gestart in het eerste kwartaal van 2020 en loopt door tot eind 2022.

2.3 Energiebesparing bij bedrijven

Oorspronkelijke inzet is verschoven naar energie-opwek bij bedrijven (**Zonwinst**, start mei 2021). Energiebesparing wordt ingevuld door Stimulerend Toezicht samen met de OFGV. Daarnaast ondertekening van het **Energiebesparingsakkoord Noord-Holland**. Deelnemers Zonwinst: Blaricum, Huizen, Hilversum, Laren en Weesp. Gooise Meren en Wijdemeren hebben ieder gekozen voor een eigen aanpak.

1. Output

- a. 268 bedrijven benaderd verdeeld over 5 gemeenten
- b. 26 adviesgesprekken gevoerd met bedrijven

2. Outcome

- a. 13 SDE aanvragen (ruim 3 MW opgesteld vermogen) + begeleiding bedrijf met bestaande SDE
- b. 16 bedrijven (kleinverbruikers) collectief aanbod

3. Impact: Ntb.

3. Energiebesparing bij bedrijven

✓ Resultaat

Effectieve ketenaanpak met een optimum tussen informeren & stimuleren (wortel) en toezicht & handhaving (stok) waarbij bedrijven versneld energie besparen, minimaal voldoen aan de Wet milieubeheer en hun platte daken gebruiken voor de opwekking van duurzame energie.

▶ Planning

Het project is gestart in het eerste kwartaal van 2020 en loopt door tot eind 2022.

2.4 Vereniging van Eigenaren

VvE-project is na afloop geïntegreerd als PMC in het Energiedienstenbedrijf.

1. Output

- a. 5 nieuwsbrieven en 3 online bijeenkomsten
- b. 30 intakegesprekken
- c. 5 maatwerkadviezen
- d. SOK met 4 regionale bedrijven
- e. SOK met Innovatieplatform Happy Balance

2. Outcome

- a. 'One stop shop' VvE loket
- b. Werkvoorraad van 100 VvE's (40 nieuwe)

3. Impact

- a. Versnelling verduurzaming VvE's

4. Verenigingen van Eigenaren (VvE's)

✓ Resultaat

- Informatievoorziening over de verduurzaming van VvE's als onderdeel van het energieloket.
- Begeleiding van 40 VvE's in de regio Gooi en Vechtstreek om te verduurzamen.
- Opschaling naar de verduurzaming van 2.000 appartementen in de Gooi en Vechtstreek.
- Ontwikkeling van een VvE verduurzamingsaanpak, als onderdeel van gebundelde dienstverlening via het regionaal energiedienstenloket.

▶ Planning

Het project is gestart in het laatste kwartaal van 2017 en loopt door tot medio 2020. Daarna wordt het voortgezet als onderdeel van de ketensamenwerking en bundeling energiediensten.

DUURZAME-VVE.NL

2.5 Verduurzamen monumenten

1. Output

- 2 groene menukaarten (arbeidswoning en Gooise villa)
- 7 maatwerkadviezen voor woningeigenaren (geen begeleiding bij de uitvoering i.v.m. de kosten)
- Communicatie-uitingen en webinar Verduurzaming monumenten G&V
- Resultaten zijn geïntegreerd in het Energiedienstenbedrijf, gezocht wordt naar de juiste invulling voor

2. Outcome

- Instrument voor verduurzaming monumenten (inspiratie)
- Woningeigenaren weten hoe ze hun monument moeten verduurzamen

3. Impact: ntb

5. Verduurzamen monumenten

✓ Resultaat

Dit project is vooral gericht op de eerste twee stappen in de 'bewonersreis'; bewustwording en interesse.

Beoogde resultaten:

- 'Groene Menukaart' die per woningtype de mogelijkheden weergeeft om erfgoed te verduurzamen. Het biedt eigenaren handelingsperspectief. Het biedt de overheid en welstand een handvat voor vergunningverlening en beoordeling van verduurzamingsplannen voor erfgoed.
- Gerealiseerde voorbeeldprojecten duurzaam erfgoed. De bewoners van deze panden worden weer ingezet als 'ambassadeur'.
- Communicatie-uitingen om de bekendheid Groene Menukaart te vergroten als onderdeel van de bredere communicatie van de regionale energiedienst.
- Integratie in het Energiedienstenbedrijf voor de uitvoering en realisatie verduurzaming van de monumenten.

📅 Planning

Het project is gestart in het eerste kwartaal van 2019 en loopt door tot in 2020. Daarna wordt het voortgezet als onderdeel van de ketensamenwerking en bundeling energiediensten.

3.1 Energiekansenkaart

De eerder verzamelde data is gebruikt in de TVW-processen van de gemeenten. En er is een omgeving ingericht waar dit makkelijk toegankelijk is. Aanvullend zijn er ook zogenaamde Storymaps ontwikkeld, welke een meer publieksvriendelijke versie van de TVW zijn (zie ook 'TVW').

1. Output

- a. Data is online beschikbaar in een online omgeving (viewer) via inlog voor gemeenten en stakeholders;
- b. GIS-systematiek ontwikkeld (incl. database);
- c. Input voor TVW analyses

2. Outcome

- a. Overname in TVW (incl. terugkoppeling). Data die gegenereerd is in het TVW-proces is ook weer geüpload in GIS-systematiek.

3. Impact

- a. Versnelling proces/analyse TVW in opstartfase en toegankelijkheid van data

1. De Energiekansenkaart

✔ Resultaat

- Regionale financieel-technische analysestrategieën aardgasvrije wijken, op basis van de data overheid (landelijk en lokaal) en partners in het BOEG.
- In beeld brengen van kansrijke gebieden om te starten met de transitie naar aardgasvrije energievoorziening.
- Met het gebruik van data over zowel de ondergrond en bovengrond, moet een zo compleet mogelijk beeld over de toekomst van energievoorziening in de regio worden gecreëerd. Het is een belangrijke basis voor de Transitievisie Warmte en Regionale Energie Strategie.

🕒 Planning

Het project is gestart in het eerste kwartaal van 2019 en loopt door tot en met 2021.

3.2-3.3 Mondaine en vastgoedscan

1. Output

Vastgoedscan

- a. Afronding vastgoedscan 2020 Q4
- b. 8 kansgebieden geïdentificeerd in de regio voor corporaties

Mondaine

- a. Eindrapport met antwoord om mogelijke verbinding RES en TVW in Gooi en Vechtstreek.
- b. Bijdrage aan ontwikkeling van een tool die systeeminzichten makkelijker zichtbaar maakt.

2. Outcome

- a. Inzicht in (koppel)kansen voor corporaties én mogelijke start aardgasvrije bebouwing.
- b. Systeeminzichten (RES-TVW)

3. Impact

- a. Beide trajecten gebruiken we in de analyses voor de TVW's (o.a. afwegingskader).

2. Mondaine

✓ Resultaat

Er worden integrale systeeminzichten verkregen voor keuzes rondom Transitievisie Warmte (TVW) en de Regionale Energie Strategie. Dat leidt tot een zo compleet mogelijk overzicht van de kansen en beperkingen rondom de energietransitie voor Gooi en Vecht.

▶ Planning

Het project is gestart in het tweede kwartaal in 2019. In het tweede kwartaal van 2021 wordt de beoogde koppeling opgeleverd.

3. Gebiedsgerichte Vastgoedscan

✓ Resultaat

De vastgoedscan biedt een hulpmiddel bij het inventariseren van plekken 'om te starten met aardgasvrij'. Ook levert het inzicht in waar belanghebbende partijen elkaar nodig hebben. Hierbij vooral gericht op het vastgoed (zowel particulier als corporatie bezit).

▶ Planning

Het project start in het tweede kwartaal van 2020. In het laatste kwartaal van 2020 wordt de vastgoedscan opgeleverd.

3.4 Regionale Energie Strategie (RES)

1. Output

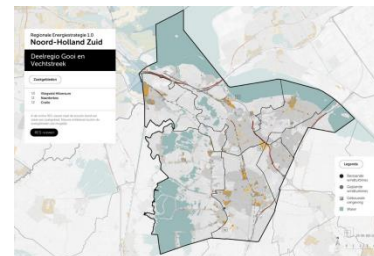
- Vastgestelde RES N-H Zuid 1.0
- Zoekgebieden en gebiedspaspoorten
- RIB's, bijeenkomsten en webinars

2. Outcome

- Inzicht in mogelijkheden (potentie en locatie) opwekking duurzame energie
- Gekwantificeerde bijdrage aan opwek aanbod RES-regio NHZ

3. Impact

- RES is opmaat naar vertaling in Omgevingsbeleid en realisatie

4. Regionale Energie Strategie (RES)

✓ Resultaat

Het opleveren van een deel-RES voor de Gooi en Vechtstreek als onderdeel van de RES- Noord-Holland Zuid met daarin een voorstel voor:

- Het opwekken van duurzame elektriciteit op land als bijdrage aan de landelijke doelstelling om 35 TWh duurzame energieopwekking op land te realiseren in 2030. Er komen afspraken in te staan over de hoeveelheid opwek van elektriciteit door wind en zon op land, de elektriciteits-infrastructuur en de ruimtelijke inpassing.
- De regionale verdeling van warmte met daarin opgenomen wat het warmteaanbod is (industrie, geothermie etc.), de warmtevraag, de infrastructuur en de ambitie.

De RES wordt uiteindelijk opgenomen (geborgd) in de ruimtelijke plannen van de deelnemers. Elke twee jaar worden de gemaakte keuzes in de RES opnieuw afgewogen.

🕒 Planning

Het RES-proces is gestart in het eerste kwartaal van 2019. De concept-RES, met een indicatief bod, moet klaar zijn op 1 juni 2020 en de definitieve RES op 1 maart 2021. Daarna volgt iedere 2 jaar een update van de strategie.

3.5 Transitievisie Warmte (TVW)

1. Output

- a. Bestuurlijke kadernotitie;
- b. Webinars voor raadsleden;
- c. Technische analyses;
- d. 5 lokale (concept) transitievisies warmte en 4 Storymaps.

2. Outcome

- a. Inzichten in duurzame warmte opties per wijk en tijdspad naar aardgasvrij;
- b. Keuze (per gemeente, per wijk) voor beste techniek en aanpak verduurzaming.

3. Impact

- a. Verkenningbuurten zijn aangewezen voor de komende jaren.

5. Transitievisie Warmte

✓ Resultaat

- Regionale financieel-technische analysestrategieën aardgasvrije wijken (V1, V2 en V3 Leidraad).
- Regionale criteria voorlopig tijdspad voorkeurswijken voor 2030 (P1 en P2 Leidraad).

▶ Planning

In het eerste kwartaal wordt gestart met de analyse van aardgasvrije buurten. Vaststelling vindt plaats in het 4e kwartaal 2020 of het 1e kwartaal 2021.

3.6 Uitvoeringsprogramma RES

1. Output

- a. Definitief Uitvoeringsprogramma RES NHZ 1.0 per 8/12/2021;
- b. Door colleges vastgesteld op 21 dec jl.;
- c. In PFO Milieu & Duurzaamheid 3 dec jl. afgesproken om een concreet uitvoeringsprogramma (vertaling) voor regio Gooi en Vechtstreek te maken.

6. Uitvoeringsprogramma RES

✓ Resultaat

Het einddoel is een regionaal uitvoeringsprogramma wat gekoppeld is aan de RES 1.0 en wat wordt gedragen door alle gemeenten en de belangrijkste stakeholders. Het programma beschrijft de activiteiten die de overheden (provincie, waterschap en gemeenten) samen gaan doen om het RES-bod in 2030 gerealiseerd te krijgen. Daarbij is de rol van de diverse stakeholders cruciaal voor het slagen van de opgave.

▶ Planning

Het opstellen van het uitvoeringsprogramma start in het eerste kwartaal van 2021 en wordt in dat zelfde jaar afgerond en vastgesteld. Daarna start de uitvoering.

Extra projecten

1. 2.6 Inkoop Duurzame Energie
2. 3.7 Zonnepanelen boven parkeerplaatsen
3. 3.8 Kleinschalige opwek in natuur en landschap

Inkoop duurzame energie

1. Output

- Strategie voor duurzame inkoop 2022-2024 (incl. optie jaren);
- Gezamenlijke energiecontracten met alle deelnemende gemeenten (incl. Eemnes, excl. Weesp);
- Levering van lokale energie in samenwerking met energiecoöperaties
- Bijdrage (financieel en in samenwerking) aan zoektocht naar dakpotentieel voor opwek.

2. Outcome

- Groene stroom en (vergroend) gas voor alle deelnemende gemeenten;
- Lijst met 10 tot 15 locaties voor opwek van zonne-energie.

3. Impact

- 11.029.145 kg CO2 besparing tov grijze stroom
- x** kg CO2 besparing tov aardgas

Lokale opwek in Regio Gooi en Vechtstreek

Stimulering lokale opwek van energie in Regio Gooi en Vechtstreek middels aanbestedingsvrije gunning aan lokale energiecoöperaties

Samenwerkingsovereenkomst

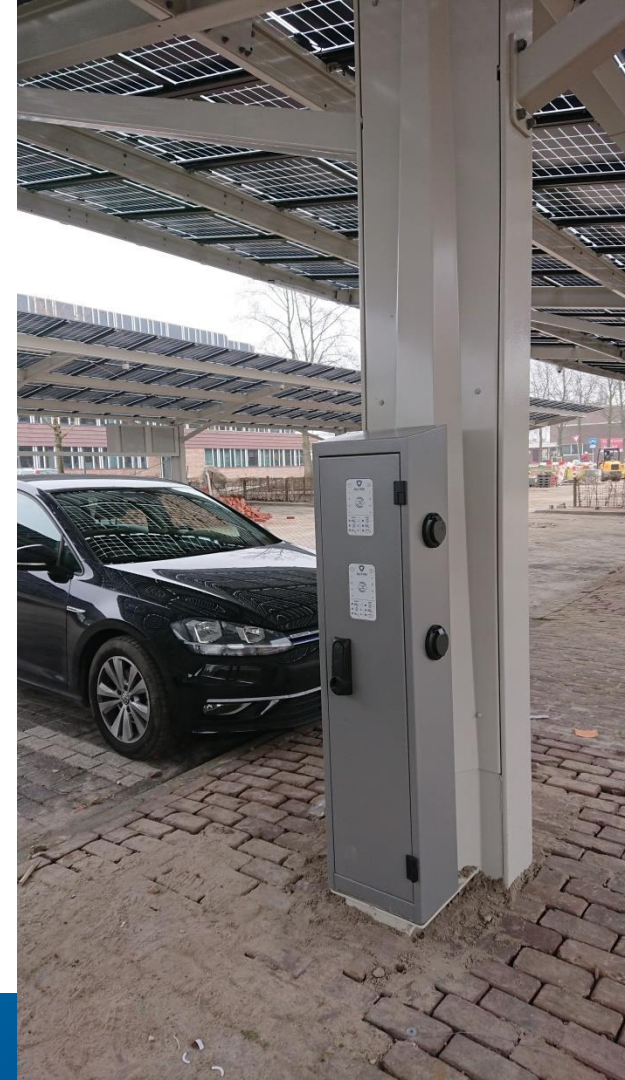
Voor het stimuleren van het lokaal opwekken van additionele duurzame energie.

Gemeente Blaricum M.S.M. Klingenberg-Klinkhamer Mev. M.S.M. Klingenberg-Klinkhamer	Gemeente Eemnes W.A. de Zegelaar Mev. W. de Boer
Gemeente Gooisemeren K. Isakander Dhr. K. Isakander	Gemeente Hilversum Mev. W. de Boer
Gemeente Hulzen G. Klompmaaker Dhr. G. Klompmaaker	Gemeente Laren Dhr. T. Stam
Regio Gooi en Vechtstreek I. Meuwse Dhr. I. Meuwse	Gemeente Wijdmeren A.P.M. Hoeman Dhr. A.P.M. Hoeman
Stichting Energie Verbonden A.M. Poortuis Mev. A.M. Poortuis	

Zonnepanelen boven Parkeerplaatsen

1. **Output**
  - a. Marktverkenning mogelijkheden zonnepanelen boven parkeerplaatsen
  - b. Beoordelingskader 'Zon op parkeerplaatsen'
  - c. notitie 'Rolbepaling gemeenten bij zon op parkeerplaatsen'
2. **Outcome:** Ntb.
3. **Impact:** Ntb.

Verkenning kleinschalige opwek in natuur en landschap

1. Output

- a. Ontwerpprincipes voor kleinschalige opwek in natuur en landschap
- b. 4 schetsontwerpen locaties

2. Outcome

- a. 2 locaties/schetsontwerpen waarvoor de ruimtelijke en financiële haalbaarheid wordt bepaald

3. Impact: Ntb.

KLEINSCHALIGE DUURZAME ENERGIE IN GOOI- EN VECHTSTREEK
Een verkenning van ontwerpmogelijkheden voor lokale opwek

VEI NH

Conclusies

1. Uitvoering loopt (op hoofdlijnen) op koers (inhoudelijk & qua planning);
2. Totstandkoming RES 1.0 en Transitievisie Warmte is vertraagd maar heeft niet tot problemen geleid;
3. Activiteit 'Onderwijs- en arbeidsmarktkansen ET' als MRA activiteit is komen te vervallen maar heeft een regio invulling gekregen;
4. 'Energiebesparing bij bedrijven' is bij de uitwerking inhoudelijk verschoven naar energie opwekking bij bedrijven (Zonwinst), dit in nauw overleg met gemeenten;
5. Energiebesparing bij bedrijven wordt nu ingevuld via het provinciale Energiebesparingsakkoord;
6. Na 2 jaar uitvoering zijn er regionaal 4 nieuwe activiteiten opgepakt;
7. Doordat de doelen niet altijd SMART zijn geformuleerd en indicatoren ontbreken is het bepalen van de effecten/impact moeilijk te meten;
8. Capaciteit bij gemeenten is soms een knelpunt.

Aanbevelingen

1. Financiële aspecten opnemen
  - a. Inzicht in financiën (ook i.k.v. monitoring)
  - b. Wat krijgen we binnen aan subsidies etc.? Waar kan dat evt. extra?
  - c. Wat levert investering op?

2. SMART maken van de effecten en doelstellingen
  - a. Bepalen van indicatoren
  - b. Niet alle projecten lenen zich hiervoor, maar daar waar het kan is het zinvol.
  - c. Meten CO2 reductie, aantallen bedrijven, investeringen, etc.

3. Voldoende capaciteit voor het beleidsterrein energietransitie